

FRÅN REDAKTIONEN

Kära läsare! Välkomna till detta nummer med temat ”Trans autoetnografier”. När vi satte igång arbetet med detta temanummer visste vi, både temaredaktörerna Toby Odland och Luca Karhu Tainio och vi i TGV-redaktionen, att det skulle komma att bli ett viktigt nummer. Detta av två anledningar: ifrågasättanden av transpersoners liv hade under de senaste åren fått större utrymme och nya former, inte minst i Storbritannien och USA, men även i Sverige. Samtidigt hade transstudier vuxit som forskningsfält i Sverige och övriga Norden, med allt fler forskare och doktorander som utforskar trans liv.

Som temaredaktörerna skrev i sitt call-for-abstracts utforskar numret sätt att skriva som kan ses som en förlängning av tidiga biografiska och analytiska texter om och av trans tänkare, samt autoetnografi som en metod för analys av privilegier och förtryck inom andra fält. De texter som du nu finner i detta temanummer djuplodar på många olika sätt (o)möjliggörandet av trans liv. Några av texterna utforskar det svåraste: när personer i ens närhet dör till följd av den icke-levbarhet och det begränsande av livschanser som många som är trans utsätts för i skärningspunkter med andra ojämlikhetsregimer såsom migration, sexism och nedmontering av de sociala skyddsnäten. I dessa texter används auto- och duoetnografi för att analysera de liv som förlorats utan att objektifiera dem, liksom de villkor som så våldsamt begränsat dessa liv. Samtidigt utforskas former för kollektivitet, motstånd, komplexa förhandlingar mellan olika sätt att leva och tänka trans, samt reflektioner kring hur trans autoetnografi kan göras. Flera av texterna återkommer till den centrala feministiska frågan om hur vi på bästa och mest etiska sätt kan skapa kunskap

Corresponding author email: irina.schmitt@genus.lu.se

Copyright: © 2025 The author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: *Tidskrift för genusvetenskap* 45 (2-3): 1–3
<http://dx.doi.org/10.55870/tgv.v45i2-3.62661>

när vi forskar med och om personer och grupper som är utsatta för förtryck. Numret i sin helhet utgör därmed ett viktigt bidrag till samtal om metodologi, något som är grundläggande för feministisk kunskapsproduktion i den breda bemärkelse som präglar TGV. I numret som helhet kommer ni att få se olika variationer av hur centrala begrepp används. Vi skulle kunna säga att numret utöver de initiala frågeställningarna, också utforskar hur språket vi använder möjliggör och begränsar hur vi förstår och kommunicerar erfarenheter. Som ett uttryck för detta använder vi, i numrets titel liksom i den här introduktionen, *trans* som adjektiv snarare än identitetskategori, och skriver därför just "trans autoetnografier" och "trans erfarenheter".

Inom temat får du också läsa och betrakta flera Frispel. Genom skönlitteratur, poesi, kroppstryck och foton undersöker dessa bidrag hur språk och bild kan användas för att berätta om icke-förväntade kroppar och liv. I sin introduktion till temadelen för Odland och Tainio en fördjupande dialog om trans autoetnografi och arbetet med numret samt presenterar de enskilda texterna och bidragen mer ingående.

Utöver temadelen publicerar vi i numret också Johanna Vernqvists text "Gaspara Stampa: hyllad och smutskastad" som ett Frispel. Vernqvist analyserar den otillräckliga och ibland rent hatiska receptionen av den venetianska renässanspoeten Gaspara Stampas och andra tongivande kvinnliga författares verk. I Frispelsektionen publicerar vi även ett av de största av de upprop som feministiska forskare har författat och signerat i protest mot Israels folkmord. Uppropet "Feminists against genocide: end academic complicity now!" har i skrivande stund 884 underskrifter. Författarna lyfter fram det feministiska ansvaret att arbeta mot alla former av förtryck. Texten gör tydligt att *scholasticide*, *sophicide* och *reprocide* inte enbart är bieffekter, men centrala i folkmordet mot Palestinier, som fortgår trots den så kallade vapenvilan.

I numret recenseras även två genusvetenskapliga avhandlingar. Hannah Devinneys avhandling *Gender and representation: investigations of bias in natural language processing* recenseras av Christian Hardmeier och esethu monakalis avhandling *Trans masculine geographies: on navigating urban spaces and negotiating liveable lives in Cape Town and Johannesburg, South Africa* recenseras av Ann Phoenix. Att vi fokuserar på att recensera avhandlingar ser vi, tillsammans med TGV:s referensgrupp, som ett viktigt sätt att spegla det genusvetenskapliga fältets utveckling. Hör därför gärna av dig till TGV med recensionsförslag om du precis disputerat, varit handledare eller varit opponenter.

Sist men inte minst kan du läsa krönikor av Wibke Straube, ordförande för Sveriges genusforskarförbund, och Ulrika Dahl, ordförande för Ämnesföreningen för genusvetenskap. Straube skriver: "Autoetnografi är omöjlig i en antidemokratisk

miljö – det krävs samhällelig tillit för att denna form av transparens i skrivandet ska mötas med trygghet och inte med repression.” Detta beskriver sambandet mellan det arbete vi gör och det samhälle vi är del av. Att försvara ett demokratiskt samhälle är inte enbart grundläggande för social rättvisa, men också alldeles nödvändigt för det intellektuella arbete vi gör. I ÄG-krönikan lyfter Dahl i sin tur fram det nödvändiga i att förstå de våldsamma förhandlingar om kön och genus, som vi ser i omvärlden och på universiteten, som uttryck för den dödliga utveckling vi bevittnar: ”I en tid av ökande fattigdom, krig, rasism, miljöförstöring, fascism och hot mot framtiden kan alltså sexualitet och därmed också kön och genus göras till huvudfrågor, kanske i oavsiktlig linje med från om vilka som ska och kan få reproducera (nationella) framtider.” Att sätta det som händer på pränt är en del av det outhärliga arbete som krävs för att bygga motstånd och – hur ouppnåeligt det än kan kännas – även hopp.

Att få arbeta med andras texter är ett stort nöje. När vi nu lämnar över detta nummer till dig som läsare vill vi uppmärksamma alla som har bidragit. Vi vill rikta ett stort tack för arbetet med detta nummer till författarna, temaredaktörerna, granskare och layoutare, samt till konstnären Zafira Vrba Woodski som skapat omslagsbilden *Pine is my pronoun*. Vi vill rikta ett särskilt tack till temaredaktörerna för det fantastiska arbetet med texterna och med temadelens helhet. Tainio och Odland har visat hur vi kan göra som vi lär; hur vi kan skapa utrymmen för solidariskt kollegialt arbete som tar spännande texter till nya djup. Temaredaktörer är ofta ”unsung heroes”: de gör ett arbete som är avgörande för forskningsområdenas utveckling, men detta arbete ges inte erkännande i de neoliberala mätmetoder som används för att beräkna våra meriter. Som feministiska kunskapsarbetare vet vi dock vad som ingår i skapandet av ett samtal som kan mynna ut i ett temanummer och erkänner det stora värdet i detta arbete.

Inlämningen för artiklar, Frispel och förslag på nya temanummer är alltid öppen, så glöm inte att skicka in era texter. Tillsammans skapar vi *Tidskrift för genusvetenskap* – en av de plattformar vi har för feministisk kunskapsproduktion genom forskning, undervisning och utomakademiskt intellektuellt arbete.

Lund, 1 december 2025

Irina Schmitt, Maja Sager och Elin Lundell
Tidskrift för genusvetenskap